

Інтелектуали, врятуйте світ!

Нещодавно Президент України Петро Порошенко відвідав Конструкторське бюро (КБ) «Південне» імені М. К. Янгеля. Глава держави провів нараду з науковцями. Генеральний директор підприємства Олександр Дегтярев представив проекти бюро в аерокосмічній, оборонно-промисловій і транспортній сферах. Звісно, найактуальнішими є розробки дніпропетровського КБ у галузі оборони, беручи до уваги війну на Донбасі та загальну напруженість на «світовій шахівниці».

Про напрацювання в розробці вітчизняного тактичного ракетного озброєння та перспективу розвитку сфери Олександр Дегтярев писав у нашому журналі ще минулого року (див. Віче, 2013, № 17). У своєму матеріалі він вкотре намагався достукатися до владних мужів і доводив необхідність розробки вітчизняних оперативно-тактичних ракетних комплексів (ОТРК), які у XXI столітті є чи не найефективнішим чинником стримування після ядерної зброї. Схоже, що нині перші особи держави нарешті звернулися до науковців за допомогою. На жаль, для цього знадобилися революція та війна.

Інтелектуальний потенціал наших учених у галузі оборонної промисловості вже давно оцінили у багатьох державах світу, де успішно застосовують українську зброю. Однак вітчизняні конструкторські бюро та оборонні заводи останні роки працювали переважно на експорт, а солдати використовували зброю, розроблену в середині минулого століття, – і це наочно підтверджує той факт, що українська армія деградувала не з об'єктивних причин, а зумисно розвалювалася зсередины.

Наші учені нарешті звернули на себе увагу держави, оскільки справді мають чим підвищити її обороноздатність. Про це свідчить укладення десят-

ків урядових контрактів на постачання найсучасніших вітчизняних зразків озброєння, котрі значно ефективніші та дешевші за іноземні аналоги. Таку заяву зробив Президент України під час прес-конференції на цьогорічній виставці «Зброя та безпека».

– Високоточна протитанкова ракета виробництва Франції або США коштує в 14 разів дорожче, ніж аналогічна ракета, яку виготовляють на нашому КБ «Луч», при цьому за основними характеристиками вона не поступається, – заявив Петро Порошенко.

Ці слова вселяють надію у наших вчених-оборонників. Окрім того, судячи з промови Президента, Україна за кордоном куплятиме те, що поки не виробляє сама, наприклад контрбата-

рейнї РЛС та засоби зв'язку, усе інше повинні виготовити наші виробники. Така державна політика безперечно даватиме поштовх розвитку вітчизняної оборонної галузі та обороноздатності держави загалом.

Але український інтелектуальний потенціал спроможний не тільки захистити державу, а й сприятиме її загальному економічному зростанню. У цьому впевнені вчені-юристи, які взяли участь у роботі наукової конференції «Сучасні виклики й актуальні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та Європі», котру провів Київський університет права НАН України разом із Всесвітньою організацією інтелектуальної власності.



День

«Воїни правди» і орбіта

Генеральна Асамблея ООН **21 листопада проголосила Всесвітнім днем телебачення** на честь проведення 17 грудня 1996 року першого Всесвітнього телевізійного форуму в Організації Об'єднаних Націй. Державам було запропоновано відзначати цей день, обмінюючись телепередачами, присвяченими проблемам миру, безпеки, економічного та соціального розвитку, культурного обміну тощо. Проте для таких благородних цілей телебачення, мабуть, тільки цього дня й використовується.

Російський письменник Віктор Пелевін в одному з творів назвав телевизор пультом дистанційного керування глядачем. Ці слова найкраще ілюструють нинішню політику телепропаганди його батьківщини, яка цинічно дурить власне населення й не тільки.

Телебачення – потужна інформаційна зброя, що може працювати і на користь, і на шкоду людству. **16 листопада ми відзначаємо День працівників радіо, телебачення і зв'язку України.** Нині наші «воїни правди» з телекамерами та мікрофонами доносять до людей правду про події на Донбасі та загалом в Україні. Часто ризикуючи життям, борються з машиною пропаганди

планетарного масштабу, яка цинічно бреше на весь світ.

Україна, як космічна держава з потужним потенціалом з розробки і виготовлення космічних апаратів, уже мала б вивести на геостационарну орбіту супутник «Либідь», призначений для забезпечення всіх видів зв'язку. Однак у нас, як завжди, нема грошей. Тепер складові комплексу перебувають у руках і навіть, за деякими повідомленнями, «на відповідальному зберіганні» російської компанії-виробника «Інформаційні супутникові системи імені академіка М. Ф. Решетньова», а також частково на окупованій Росією території в Європі.

Коли запуск стане можливим? Наприкінці вересня в Національній раді з питань телебачення і радіомовлення запевнили, що «Либідь» вийде на орбіту вже на початку 2015 року й керуватиметься з Києва, але для цього потрібні певні зміни законодавства, які ініціюють Нацрада та Державне космічне агентство України.

Т. Р.



Так, директор департаменту країн із перехідною та розвиненою економікою Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) Міхал Швантнер зазначив, що нині, незважаючи на рух України в напрямі приведення законодавства до стандартів Європейського Союзу, невирішеним залишається питання державної підтримки розвитку інноваційних технологій та їх упровадження у виробництво.

– В умовах світової фінансової кризи побудова продуманого плану економічного розвитку, заснованого на ефективному використанні власних ресурсів держави в галузі інтелектуальної власності, є стратегічним завданням для України, – підкреслив Міхал Швантнер.

За словами фахівця, сьогодні ми є свідками кардинальних змін у сприйнятті ролі інтелектуальної власності у світовій економіці. Якщо раніше інтелектуальна складова вартості товару становила від 0,5% до 5%, то нині – уже 95%. Лише правильне управління цією сферою дає можливість державі гідно конкурувати на світовій арені.

– Позитивний приклад успішного використання інтелектуальної власності ми можемо спостерігати на базі досвіду, отриманого Туреччиною, Індією та Бразилією. Ці країни будують свій національний продукт на основі власних інтелектуальних ресурсів, скеровуючи таким чином фінансові потоки на свою користь. Тому важливим завданням для України в рамках двостороннього співробітництва з ВОІВ залишається реалізація найкращих світових практик із використання інтелектуальної власності на благо держави, – зазначив Міхал Швантнер.

Ректор Київського університету права Юрій Бошицький підкреслив важливість модернізації законодавства у сфері захисту прав інтелектуальної власності для ефективної взаємодії власників цих прав та держави.

– Відносини в сфері інтелектуальної власності постійно розвиваються, нормативно-правова база прагне відповідати міжнародним нормам, і наразі актуальним питанням є гармонізація вітчизняного законодавства з інтелектуальної власності з нормами європейського. Іншими нагальними потребами сьогодні є становлення дієвої системи правового захисту інтелектуальної власності, формування ефективної інфраструктури для забезпечення реалізації державної політики та державно-приватного партнерства у цій сфері, – наголосив Юрій Бошицький.

Голова Державної служби інтелектуальної власності України Микола Коввіня відзначив, що надійний правовий захист інтелектуальної праці є однією з основних ознак цивілізованої держави, для якої інтелектуальний капітал є найдорожчим нематеріальним активом.

Від імені Українського союзу промисловців і підприємців до учасників конференції звернувся радник президента організації Сергій Мосов. За його словами, Україна нині посідає одне з провідних місць серед країн світу за показником патентної продуктивності, однак це досягнення не можна віднести до конкурентних переваг вітчизняної сфери інновацій. Нагальними для країни залишаються проблеми впровадження створених об'єктів інтелектуальної власності в інтересах зміцнення економіки та реалізації ефективної державної політики в галузі правового захисту інтелектуальної власності, який визначений пріоритетним напрямом у пакеті президентських реформ.

Отже, бачимо, що винахідники та правники єдині у розумінні провідної ролі інтелекту в захисті та розвитку держави. Поступово ця, здавалося би, проста істина відкривається й нашим управлінцям. Можливо, вони нарешті оцінять український інтелектуальний потенціал не тільки в рамках візитів і виставок, а й на ділі – у держбюджеті й держзамовленнях. Тож, наступний етап – навчитися цей потенціал захищати й ефективно використовувати на благо Батьківщини.



День

Добро. Захист. Турбота

2 листопада – День працівника соціальної сфери

20 листопада – Всесвітній день дитини

20 листопада – Міжнародний день педіатра

25 листопада – Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок

Усі ці дні водночас потрапляють в зону уваги, бо тематично між собою пов'язані. Утім, соціальній сфері взагалі притаманний ефект луни: десь проблема заявляє про себе, а десь обов'язково відгукується. І якщо йдеться про тих, хто потребує піклування, то мова закономірно заходить і про тих, хто піклується.

Усі ці дні народилися в різний час, а поштовхом до їх відзначення стали геть різні приводи. Приміром, Всесвітньому дню дитини цього року вже 60. 1954-го Генеральна Асамблея ООН прийняла резолюцію з рекомендацією всім країнам започаткувати такий день. Мета – усім світом забезпечити добробут дітей планети, захистити їх від голоду й насильства. Кожна держава мала обрати своє число. А з єдиною датою врешті визначилися 1989-го, коли світова спільнота прийняла «Конвенцію прав дитини». Та хоч скільки років минуло й скільки премудрих конвенцій прийнято, а проблеми захисту дитинства залишаються пріоритетними й важкопідйомними навіть у XXI столітті. Одні з тих, хто стоїть на варті щасливого дитинства, – педіатри. Тож їхнє професвято логічно збігається з Днем дитини.

Міжнародний день боротьби за ліквідацію насильства щодо жінок та ж таки Генасамблея ООН встановила доволі нещодавно – у 2000-му. А на вибір дати вплинув факт звірячого вбивства 25 листопада 1960 року сестер Мірабаль за наказом домініканського правителя Трухільйо. За понад півстоліття статистика жорстокого поводження з жінками змінюється кволо. Взяти бодай європейок – порівняно самодостатніх і впевнених у собі. Отже, 15 відсотків мешканок Європи щодня зазнають побутового насильства. До слова, свіжі дані дослідження *The Global Gender Gap Report*, оприлюднені Всесвітнім економічним форумом, свідчать про не таку вже й плачевну позицію України в міжнародному рейтингу гендерної рівності. Мешканки нашої країни – на 56-му місці з-поміж 142 держав. До переможниці – Ісландії, звісно, далеко, але Росію (75), Польщу (57), Угорщину (93) та навіть Чехію (96) українки випередили.

І, зрештою, День працівника соціальної сфери, встановлений відповідно до Указу Президента України від 13 квітня 1999 року. Документ декларував підтримку «ініціативи працівників системи органів праці та соціальної політики». Підтримка ця справді їм дуже потрібна. Адже соціальні працівники, часто забуваючи про власні проблеми, дбають про безпорадних хворих людей, дарують тепло своїх душ тим, хто найбільше потребує турботи.

Ніла ІВАНЕНКО.